

Praca przymusowa
Polaków w Niemczech
podczas II wojny światowej

Katarzyna Woniak

Scenariusz lekcji

www.kuprzestrodze.edu.pl

Scenariusz lekcji - historia

Temat: Praca przymusowa Polaków w Niemczech podczas II wojny światowej

Hasło programowe: II wojna światowa

Cele lekcji – uczeń:

- wyjaśni pojęcie pracy przymusowej,
- wymieni sposoby rekrutowania Polaków na roboty w Rzeszy,
- wskaże miejsca zatrudnienia Polaków,
- wymieni zakres praw i obowiązków robotników
- omówi podstawowe warunki życia i pracy polskich robotników,
- wyjaśni związek pomiędzy konfliktem o charakterze wojennym a pozyskiwaniem siły roboczej.

Metody: asymilacji wiedzy, samodzielnego uczenia się, praktyczne.

Środki dydaktyczne:

- Prezentacja Power Point
- Mapa ziem Polski w latach 1939-1945
- Album wystawy poświęconej pracy przymusowej przygotowanej przez Fundację Polsko-Niemieckie Pojednanie pt. Zachować pamięć. Praca niewolnicza i przymusowa obywateli polskich na rzecz Trzeciej Rzeszy 1939-1945, dostępny w wersji elektronicznej www.fjnp.pl/wystawa/index_wystawa_pl.php
- Ulotka propagandowa zachęcająca Polaków do wyjazdów na roboty do Niemiec
- Wybór fotografii z prywatnych zbiorów byłych robotników przymusowych

Strategie lekcji: asocjacyjna – A, operacyjna – O, problemowa – P.

Typ lekcji: lekcja jest poświęcona opanowaniu nowego materiału.

www.kuprzestrodze.edu.pl

Tok lekcji:

Część lekcji	Czynności nauczyciela	Czynności ucznia
Organizacyjna	Przywitanie z uczniami	
Powtórzenie	Przypomina wiadomości: <ul style="list-style-type: none">– wymieni najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski podczas II wojny światowej– wymieni podstawowe elementy niemieckiej polityki okupacyjnej Polski– wyjaśni zmiany w życiu codziennym Polaków podczas okupacji	<ul style="list-style-type: none">– przypominają swoje wiadomości i umiejętności
Nawiązująca	<ul style="list-style-type: none">– podaje temat lekcji	<ul style="list-style-type: none">– zapisuje temat: Praca przymusowa Polaków w Niemczech podczas drugiej wojny światowej
Postępująca	<ul style="list-style-type: none">– omawia w oparciu o prezentację Power Point historię pracy przymusowej Polaków w czasie drugiej wojny światowej– poleca wykonanie 1-ćwiczenia wg. instrukcji, kontroluje przebieg ćwiczenia i sprawdza poprawność jego wykonania,– poleca wykonanie 2-ćwiczenia i sprawdza poprawność jego wykonania,	<ul style="list-style-type: none">– słucha wystąpienia i sporządza notatki dla własnych celów– czyta instrukcję, analizuje mapę Polski i zaznacza kierunki deportacji Polaków na roboty przymusowe– analizuje niemiecką ulotkę propagandową i zaznacza fragmenty zachęcające Polaków do dobrowolnych wyjazdów na roboty ze wskazaniem na ich kontekst historyczny– analizuje fotografie ukazujące robotników przymusowych

	– poleca wykonanie 3-ćwiczenia i sprawdza poprawność jego wykonania.	
Podsumowująca	Podsumowuje temat uwzględniając najważniejsze informacje i przedstawia zjawisko pracy przymusowej w obecnych czasach.	Wpisuje do arkusza ćwiczeń najważniejsze informacje
Zadanie domowe	<ul style="list-style-type: none"> – Poleca zapytać rodziców czy dziadków o losy członków rodziny podczas wojny ze szczególnym uwzględnieniem pobytu na robotach przymusowych – Poleca poszukać w miejscu zamieszkania pomników lub innych form upamiętniających okres wojny światowej a w szczególności ofiar pracy przymusowej 	Zapoznaje się z treścią zadania, zadaje pytania.
Ewaluacja	Zachęca do dalszego pogłębienia wiedzy w oparciu o przekazaną bibliografię z literaturą naukową i źródłami historycznymi.	Dokonuje oceny zajęć i samooceny.

Bibliografia i materiały źródłowe:

- Berlin. Wspomnienia Polaków z robót przymusowych w stolicy III Rzeszy w latach 1939-1945, Warszawa 2012.
- Giese Arno, Niewolnicy III Rzeszy z literą P. Polacy na robotach przymusowych w latach 1939-1945, Konin 2018.
- Kwieciński Wojciech, Polscy robotnicy przymusowi w regionie bielefeldzkim podczas drugiej wojny światowej (1939-1945), Rzeszów 2014.
- Łuczak Czesław, Praca przymusowa Polaków w Trzeciej Rzeszy i na okupowanych przez nią terytoriach innych państw (1939-1945), Poznań 2001.

- Materiały edukacyjne Fundacji Polsko-Niemieckie Pojednanie. Pod okupacją niemiecką. Warszawa 2014, s. 50-68 (http://www.fpng.pl/edukacja/pakiet_educacyjny/teczka_pl.pdf).
- Naznaczeni. Mieszkańcy wsi polskiej na robotach przymusowych w III Rzeszy, Warszawa 2008.
- Ostpreussen. Wspomnienia Polaków wywiezionych na roboty przymusowe do Prus Wschodnich w latach 1939-1945, Warszawa 2010.
- Szurgacz Herbert, Przymusowe zatrudnienie Polaków przez hitlerowskiego okupanta w latach 1939-1945. Studium prawnopolityczne, Wrocław 1971.
- Woniak Katarzyna, Przymusowe saksy, w: Mówią Wieki, nr 7/2019, s. 53-56.

Projekt realizowany przez
Fundację "Naprzód" i stowarzyszenie "Nigdy więcej"
przy wsparciu finansowym Europejskiej Sieci na rzecz
Alternatywnego Myślenia i Dialogu Politycznego transform!europe

This project has been realised by the
"Naprzód" Foundation together with "Nigdy więcej"
with financial support from Transform Europe, the European network for
alternative thinking and political dialogue.

www.kuprzestrodze.edu.pl

